СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

THE LIBRARY OF THE
JUN 22 1928
UNIVERSITY OF ILL.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 143. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 21. червня, 1928.

VOL. XXXVI. No. 143. Jersey City, N. J., Thursday, June 21, 1928. THREE CENTS.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ СМИТА ГУРТУЄТЬСЯ ДОВКОЛА РІДА

СЕНАТОР ПРОБУЄ СОТВОРИТИ АНТИ-СМИТІВСЬКИЙ БЛОК НА КОНВЕНЦІЮ.

ГЮСТОН, Тексас, 19. червня. — Політичні приятелі сенатора Ріда з Мезуре приїхали вже на конвенцію демократичної партії, що має початися тут дня 26. червня. — Приїхали вони з готовим планом анти-Смітівської кампанії, яка має на цілі згуртувати всіх противників. Смита довкола кандидатури Джеймса Ріда.

Прихильники кандидатури Ріда подали обчислення голосів демократичної конвенції після їх кандидатських симпатій та стараються доказати, що Смит більшости ще не має та що всі противники, обєднавшися проти нього, можуть його легко побити. Прихильники Смита знова заперечують правдивість тих обчислень; вони кажуть, що Смит має певних 700 голосів, які йому дадуть потрібну більшість. Вони запевняють, що Смит буде іменований що найдальше при другому голосуванню.

Так звані „уловлені сини стейтів", себто різні льокальні кандидати все ще далі появляються.

Сенатор Едвардс з Нью Джерзі видав до демократів заклик до єдности. Він радить їм обєднатися довкола кандидатури Смита.

З одного приватного процесу в Трентоні показується, що в тій околиці організовано Ку-Клакс-Клен з виразною ціллю не пустити Смита в Білий Дім.

ГУВЕР І КЕРТІС ПЛЯНУЮТЬ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ.

ПЕРЕДКОВЕНЦІЙНІ КОМІТЕТИ БУДУТЬ ДАЛІ ПРАЦЮВАТИ.

ВАШИНГТОН, 19. червня. — Секретар торговлі Герберт Гувер, котрого республіканська партія іменувала своїм кандидатом на уряд президента Злучених Держав, відбув нині з Чарлзом Кертісом, кандидатом на уряд віцепрезидента, довшу конференцію про виборчу кампанію.

Конференція тревала кілька годин. Кажуть, що кандидати постановили задержати Гуверові передконвенційні комітети. Ходить лишень о іменование начальника виборчої кампанії. Покищо підношено на се становище таких людий: Ворка, Гуда, Бравна з Вилемса. Довшу конференцію з Гувером відбув теж пенсильванійський політик Вер.

Сенаторий комітет, що розсліджує виборчі видатки, постановив розвести слідство над виданим 40,000 доларів на вибір анти-ЛаФолетівської делегації зі стейту Вискайсина на республіканську конвенцію.

ЗНОВА СУДОВА ЗАБОРОНА, ОБМЕЖУЮЧА ПРАВО РОБІТНИКІВ ДО ПИКЕТОВАННЯ.

СИМ РАЗОМ СУД ЗАБОРОНИВ „НЕПРИЛИЧНУ МОВУ".

ПИТСБУРГ, 19. червня. — Місцевий стейтовий суд видав против урядників і організаторів майнерської юніі Юнайтид Майн Воркерз оф Америка широко йдучу заборону против пикетовання.

„Недожикшен" забороняє богато річий, які досі судові заборони звичайно забороняли, та додає ще нові заборони. Між иншим забороняється пикетам уживати „бед ленгвайдж", себто непристойних слів, до страйколомів.

Адвокати юніі кажуть, що заборона не забороняє пикетовання, але обмежує його до того степеня, що з права нічого не лишається, тілько пуста фраза.

НОВИЙ ТОВЧОК ДЛЯ ЛЕТНИЦТВА.

ПАННА БОВЛ ЗНОВА ПОКИДАЄ СВІЙ НАМІР.

СТ. ПОЛ, Мінесота, 19. червня. — Чарлз Линдберг відбув тут довшу нараду в справі заведення постійної воздушної служби між Нью Йорком та містом Сіетлем.

Панна Бовл, котра вчора проголосила що наміряє летіти з Америки просто в Рим, нині сповістила, що сей намір покидає. Вона вертає зі Ст. Джана, на Новій Фундлянді, до Нью Йорку, щоби там порозумітися зі своїми фінансовими приятелями про дальші плянн.

УКРАЇНЕЦЬ ЗГИНУВ ВІД ЕЛЕКТРИКИ У ВЛАСНІМ ДОМІ.

СИРАКЮЗ, Нью Йорк, 18. червня. — У власнім домі при 38,100 Линч Стріт згинув від електричного току Іван Фургаль.

Фургаль, котрий працював „молдером" у Сиит Гвіз Ко., працював тілько 5 днів у тиждень. У суботу, дня 16. червня, він робив усякі направки довкола свого дому. Між иншим він зійшов до пивниці, щоби вичистити піч на літо. Вичищуючи рури печи, десь коло полудня діткнувся він приявленого вображеного електричного дроту; електричний ток ударив його й він упав. Його крик та стук упадку чула його жена та збігла, щоби помогти мужови. Коли дивилася на мужа, лежачого на долівці, вона почула сама електричний ток та відступила, знаючи добре тяжкі наслідки удару току. Вона побігла в гору та відлучила електричну зворотницю; і допіра тоді витягнула мужа на свіжий воздух та покликала лікаря.

Лікар міг тілько ствердити смерть, казав він, що смерть наступила певно відразу, бо електричний ток спаралізував серце. Покликано „коронера" (судового лікаря), котрий ствердив урядово, що смерть була висліпом припадку.

Іван Фургаль був відомий в місцевій українській колонії. Він був членом відділу 317. Українського Народного Союза, до котрого пристопив у 1917. році. Лишив він по собі жену й шестеро дрібних дочирок найстарша має 12 літ. Похилий був при смерти літ 38. Похорон він зі стейт Рокі Кут, з повіту Русгіл, в Галичині.

УКРАВ СВІТ ВЛАСНИЙ ТОВАРИШ.

Характеристичний для повоєнного великоміського віденського шумовіння випадок: Масарський учень Едвард Фердль пів з товаришем в одній кнайпі. Йому не стає грошей, то позичає собі в товариша пять шілінгів, а за це дає йому свій годинник в заставі, кажучи, що годинник вартує 27 шілінгів. Піднас дальшої забави Фердль краде в товариша з кишені той самий, вже свій власний, але заставлений годинник, ховає його і по хвилі жадає від товариша звороту годинника, віддаючи йому 5 шілінгів. Товариш бачить з острахом, що годинник йому десь пропав і каже це Фердлеві, а цей жадає від нього 27 шілінгів! Колиж товариш не хоче дати, Фердль — каже його арештувати. Щойно в слідстві показується, що за злодій є Фердль — і його арештують, а товариша випускають. Чисте кіно.

„ВІЛЬБІЦІ".

Це дике слово, то назва німецького журналика; який виходить у Празі і агітує за — алькоголем. „Вільбіці", це скорочення чотирох слів, які означають ідеали редакторів того мабуть одинокого в світі, органу; а саме: Wein, Likoer, Bier, Zigaretten (вино, лікер, піво, папироси). Редактор „Вільбіці", Михайло Мареш, доказує в своїх „передовицях", що людина, яка не вживає алькоголю, — то до нічого людина і по ній нічого доброго не можна сподіватися. Та не довго довелося Марешеві писати такі передовиці. Він скоро напитав собі біди. Не задоволяючися писанин, він захотів переконувати людей ще й живим словом. В тій цілі улаштовував раз віче, на якому між иншим остро атакував міністра Бенеша, кажучи: „Що можна сподіватися по такому міністрові? Він знаєте, хто то є міністер Бенеш? Бенеш це — абстинент!" На такі слова встав присутний комісар поліції і гостро візвав бесідника до порядку. А Мареш на це: „Ось і пан комісар! Він також був би иншим чоловіком, як би поставити перед нього — бомбу пива!" Публіка в сміх, а комісар розвязав віче і — арештував Мареша. „Вільбіці" мабуть вже не вийде, — і не шкода його — але пан Мареш, який цим разом осказдалив німецьке ім'я, певно вже до смерти буде популярний між — абстинентами.

ВИВЧЕННЯ НАРОДНЬОГО КАЛЕНДАРЯ.

Етнографічна комісія УАН гадує на осінь видання найповнішого по Україні народнього календаря.

Науковий співробітник Етнографічної Комісії В. Гнатюк Петров виїхав у відрядження до Москви й Ленінграду для роботи над народнім календарем по фольклорних архівах.

ЩО З ЗАГУРСКИМ?

Польський генерал Загурські пропав в таємничий спосіб як камінь під воду. Вже кілька місяців не було про нього ні найменшої чутки. Але тепер принесли польські газети відомість, начебто деякі особи розповіли про генерала інспіцієнта і звернули увагу до виконання ним урядових обов'язків.

13,000,000 КАРБ. НА ПОЛІПШЕННЯ УМОВ ПРАЦІ РОБІТНИКІВ.

За даними ВРНГ на охорону праці в промисловости буде витрачено біжучого року понад 13,000,000 карб, при чому на роботи щодо техніки безпеки буде витрачено 58% всіх коштів, що їх асигнувається на охорону праці, а на промсанітарію 42%.

З цих коштів найбільшу частину, коло 5,500,000 карб., буде витрачено на поліпшення умов праці в гірничій промисловости, при чому понад 4,000,000 карб. буде витрачено на поліпшення техніки безпеки. В металюргійній і металюобробній промисловости передбачається витратити на поліпшення охорони праці 3,500,000 карб., з них біля 1,900,000 карб. на техніку безпеки.

Значні суми передбачається витратити на охорону праці в хемсилікатній промисловости — біля 1,700,000 карб., у промисловости для обробки сільсько-господарської сировини передбачається витратити понад 640,000 карб., з них на поліпшення охорони праці по підприємствах Текстильтресту коло 14,000 карб.

В харчосмаковій промисловости передбачається витрати 720,000 карб., з них 82% на охорону праці в цукровій промисловости. Треба зауважити, що значні суми, приблизно 1,100,000 карб., буде витрачено на центральну вентиляцію, а також на механізацію процесів виробництва, що мусить поліпшити умови праці, а також на підсилення освітлення на підприємствах, то-що. Всі ці роботи щодо поліпшення умов праці сприятимуть підвищенню продукційности праці.

РІДКА РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

У Львові ведеться сенсаційна розправа проти 18-літньої Станіслави Бенбен, її 19-літнього брата і 41-літньої їх матері Катерини, обвинуваченних в тому, що вбили свого батька, чи пак: мужа, заздалегідь підготовавши плян убивства. Убитий 50-літній Витовт Бенбен, каменичний сторож і муляр був непросипущим п'яницею і тираном, що знущався над усіма членами родини, побивав їх і пропивав усі гроші. Він мав на совісти теж звірячий гріх проти власної доньки, яка зганьблена пробувала пбкінчити самогубством. 20-го вересня, коли батько повторив, пяний над ранок авантуру, донька стріляла до нього двічі з приладженого револьвера, а коли стріли не вбили його, тоді вона добила його сокирою. Її мати та брат допомогли їй там, що в критичний момент придержали руки батька. Голову вину бере на себе донька, яка зізнає, що діяла се у приступі шалу. Мати та брат відмовляються співучасти. Та всі згідно зізнають, що батько був потворною, що жорстоко та матеріяльно знущав усій рідні. Свідки-сусіди підтверджують ці зізнання. Розправа нескінчена.

ПЕРЕГОВОРИ З „ПАТЕ-НОРДЬ".

До Київа прибув директор французької фірми „Пате-Норд", якій має обізнатися з продукцією ВУКУ в придбанні таких картинок „Чарівничка", „Васильківська", „Сорочинський ярмарок" то-що.

ВИБУХ У ФАБРИЦІ ШТУЧНИХ ОГНІВ.

У Львові у фабриці штучних огнів при вулиці Зеленій наступила експльозія. З будинку зірвало дах. Механіка Ковальського важко поранило.

ОСТОРОЖНО З ОГНЕМ!

В селі Тейсарові, повіт Стрий, 6-літній синок господаря Івана Буцяка бавився сірниками і спричинив огонь на обійстю. А що був сильний вітер, то вогонь в одній хвилі не лишень що обняв ціле господарство Буцяка, але перекинся також на сусідні будинки. Всього згоріло 10 будинків разом з дорібком, а також худоба. Шкода виносить понад 65,000 злотих.

Село Берло, повіту коїстанинівського, майже зовсім вигоріло. З 250 господарств уратовано лишень 5. Шкода виносить понад мілйон злотих. Вогонь підложили два 6-літні хлопці.

В селі Залужу коло Рогатина згоріли 3 господарства з саме полудне. Пішов з димом весь дорібок, а згоріла також одна ялівка і 2 сини, бо не можна було їх уратувати. Одині з погорільців, Василь Дзера, смертельно попарився і бореться зі смертю. Коли вибух огонь, він був з жінкою в полі, а жінка замкнула в хаті кількамісячну дитину. Побачивши вогонь на своїм обійстю, побіг скоро домів, але коли прибіг, хата вже горіла. Не уважаючи на небезпеку, кинувся батько до горіючої хати, вибивши двері й уратував дитинку. Але при тім так тяжко попарився, що ледви чи буде жити. Вираторвана дитина здорова.

ТРУСИ В БОРЩІВЩИНІ.

Дня 18. ц. р. по полудні переводила поліція, згідно жовнірів з КОП-у при допомозі поліції, труси в багатьох місцевостях Борщівщини. Так напр. були чиненні ревізії в Скалі Бережанці, Іванкові, Озерянах. За чим цукали — не знати. Ревізію в Іванкові переводив офіцир з граничної сторожі при допомозі поліції місцевого постеруну. Всюди пильно перетрушувано приватну кореспонденцію й шукано, як з цього виходить, за якимись паперами. Ревізії переводжено виключно в свідомих громадян-Українців. Зрозуміло, що населення розбурхане, не знаючи, чого хоче поліція в Богу-дуже винних людей. Взагалі Борщівщина, тому, що лежить над двома польськими кордонами (Совіти й Румунія) має тяжке життя: по 9 годвн. не вільно по селах навіть носа показати на вулицю, не вільно худобу пойти в Збруч, до того часті труси.

КОРПУС УКРАЇНСЬКОГО ВЕРТЕПУ.

Незабаром Етнографічна Комісія випускає друком „Корпус Українського Вертепу". Цей збірник містить тексти й розвідки про такі вертепи: галицький, славутинський, хорольський, білоруський та матеріяли з архіву „Киівської Старини".

З МОРАЛЬНОГО БОЛОТА.

У Львові арештовано якогось Францішка Тасса, що продавав за гроші різним мужчинам — свою власну жінку.

АМУНДСЕН МАВ ВІДШУКАТИ НОБІЛЕ

ПОГОЛОСКИ НЕ ЖЕ ПОТВЕРДЖЕНІ — НОВЕ ПОДАЄ, ЩО БАЧИВ ВЖЕ ТРИ АЕРОПЛАНИ, ЯКІ ПЕРЕЛЕТІЛИ БІЛЯ НЕГО.

ОСЬЛО, Норвегія, 19. червня. — В цілім місті говорять про те, що норвежський дослідник Роальд Амундсен відшукав генерала Нобіле. Амундсен вилетів на французькім аеропляні разом з французьким летуном Рене Гільо з приберіжної норвежської місцевости Тромзе в напрямі того місця, де має перебувати Нобіле.

З Кінге-Бей одначе доносять, що нема ніякого потвердження цієї поголоски. Навпаки, одержано від генерала Нобіле знова радіову депешу, в якій він подає, що бачив вже третий аероплян, який перелетів біля них і мимо знаків з їхнього боку, їх не добачив. Вже з того можна пізнати, як тяжко в підбігуновій полоси орієнтуватися, коли вправдє око летуна не годно відшукати експедиції, хоч знає, де вона приблизно находиться.

До дальшої виправи готуються нові аероплани. Між иншим вилє з Італії один славний лікар-хірург, щоби зробити на місці операцію покаліченим.

МИСС ЕРГАРТ НА ЛАВРАХ.

СПРАВЛЯЮТЬ В ЇЇ ЧЕСТЬ БЕНКЕТИ, ВИГОЛОШУЮТЬ ПРОМОВИ. — ВОНА ВЖЕ ПИШЕ І АРТИКУЛИ ДО ЧАСОПИСІВ.

ЛОНДОН, 19. червня. — Мисс Ергарт прибула разом зі своїми товаришами на аероплані Франціні до Саутгемптону і тут справили їй величаві принятя.

Знатоки летунства дають великий кредит пілотові Штулцові, бо він осягнув летуиський рекорд, коли перелетів на протязі 21 годин простір довгий на 2000 миль і то в висоті між 500 а 11,000 стопами. До того через цілу дорогу треба було летіти майже на осліп і послуговатися тільки магнетичним компасом. Мимо того Штулц долетів до цілі, а снібдів з курсу тілько щось на дві мили. А летіли з скорістю 112 миль на годину.

Мисс Ергарт по парадах в Лондоні вилє мабуть на кілька днів до Парижа в Европі довго не остане, бо вже є липша думка бути в Нью Йорку.

Запитана, чи згодиться виступити у водевільних і театрових рухомих образках; відповіла, що це не є її ціль. Рівнож твердила, що не полетіла тому, щоби збити в той спосіб маєток. Сейчас по прибуттю до Лондону мала телефонічну розмову з славним летуном Бердом, що перелєтів на желязній з цілого міста, Бостону.

ВИТАЮТЬ НІМЕЦЬКИХ ЛЕТУНІВ.

РОЗЧАРОВАНІ ХОЛОДОМ АНГЛІЇ І ФРАНЦІЇ. — ЗАТЕ В НІМЕЧЧИНІ НОСЯТЬ ІХ ПРЯМО НА РУКАХ.

БРЕМЕН, 19. червня. — Сегодня прибули з Америки три летуни, що перелетіли на Колюмбі з Европи до Америки. Це добре відомі: Кель, Фиморюс і Гінефельд. Янкс 200,000 людей зібралися, щоби зготовити їм овацію. Ціле місто було покрите німецькими народними, себто республіканськими, а рівнож і монархістичними прапорами, а кромі того ще й приватними. В ратуші приготовано для них величавий обід, а рівнож зготовано ще величаве спортове ігрище. Завтра відлетять летуни до Гамбурга.

З Німеччини полетять ще до Ірляндії. До Англії і Франції вступати не будуть, бо ті обі країни збули їх дуже мочальною і навіть не вислали привітних телеграм.

НЕМА ЗГОДИ ЩОДО СТРАЙКУ.

АТЕНИ, 19. червня. — Но всякій правдоподібности до генерального страйку таки не прийде. А головно через те, що самі робітничі юніі розбилися на дві половині одна за генеральним страйком, а друга за пертрактаціями з урядом.

З РИМУ АЕРОПЛАНОМ ДО НЬЮ ЙОРКУ.

ПАРИЖ, 19. червня. — З Італії доносять, що летуни Феррарін і Дежіпєтре мають пуститися в короткій часі в дорогу з Риму через океан до Нью Йорку. Будуть летіти на Савойя аероплані, що подібний до того, на якій летів генерал Де Пінедо.

ЯПОНЦІ БОРОНЯТЬСЯ ПЕРЕД ІМПЕРІЯЛІЗМОМ.

КАЖУТЬ, ЩО В ТЕЙЦІН-ФУ НЕМА ЩЕ ДОСІ СПОКОЮ. ДЕРЖАТЬ ЗАЛОГУ ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧУЖИНЦІВ.

ТОКІО, 19. червня. — Уряд закордонних справ подає, що Японія держить в своїй контролі Тейцін-фу і Тейцін-тай, але це не означає, що вона заводить там чужинецьку адміністрацію. Уряд твердить, що місто переповнене китайськими жовнірями, що напасників на чужинецькі поставки, а китайські власти нічого не роблять, щоби дати чужинцям таке забезпечення, яке їм належиться згідно з уложеною пайкінською конференцією з 1922 року.

АМЕРИКА НА ШАХТАРСЬКІМ ПРОЦЕСІ.

МОСКВА, 19. червня. — На шахтарській процесі допитував сегодня прокуратор Кирилевіч інженера Кравковського, котрому закидають, що він саботував і не допускав до заведення американської системи в копальнях кругів. Він доказував, що Стуарт Корпорейшен яка перебрала будову нових шахт, переводила фантастичні плани, які вони видавалися до ужитку, а тілки здіяли величезну суму грошей. Три американські інженери діставали $150,000 річно крому всіх иншим видатків. Американський інженер побирав 215 рублів денно за 6 годин праці. Крупковський заявляв, що він побирав 300 рублів місячно тягнув хабара з боку американських інженерів. Але він боронився тим, що це не був хабар, а тілки додаткова заплата, бо він робив кожного дня по дві годині довше. З того всього совітські робітники одне собі запамятають, що Америка така країна, де можна заробити 215 рублів на день, або $100.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сіті і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Tel. У. H. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВІ ЖІНКИ — ДВА РІЖНІ УСПІХИ

Мисс Ергарт, ще перша жінка, що перелетіла атлянтійський океан і долетіла щасливо з Америки до Европи. Як сама каже, вона була тільки пасажиром, бо аероплаяном кермували цільот Штулц і механік Гордон. Та про тих послідних мало пишуть тепер, а ще менше писали передше. Всі часописи більше інтересувалися тим, котра з жінок перша вибереться в лет через океан: Мисс Ергарт чи Мисс Бовл. Бо обі жінки спішилися, щоби одна другу не випередила. Мисс Ергарт вкінці побідила. На неї ждуть тепер величаві презенти, бенкети, тріюмфальні візди, а по тім ангажементи до рідних театрів. Одним словом, добрий бизнес, але до часу, бо по тім — відійде в забуття.

В той самий день, коли Мисс Ергарт висіла на британійську землю, перейшов в англійській палаті лордів проект закона, що надає право голосования жінкам з 21 роком життя. Як тільки закон той підпише англійський король, він стане обовязуючим. До тої події додамо ще те, що чотири дні перед прилетом Мисс Ергарт померла в Лондоні Миссис Еммелин Пенкгерст, відома в цілім світі суфражистка, в 69 році життя. І ото про ту жінку хочемо згадати, бо без неї не можнаб було подумати про те, щоби в Англії міг бути перейти закон, що признає жінкам рівне право голосования на рівні з мущинами. І то не тільки в Англії. Можна сміло сказати, що всі европейські жінки, коли добилися в своїх краях політичної рівноправности, мають завдячувати це тій жінці, що на протязі довгих а довгих літ вела в Англії дуже, затяжну боротьбу о політичні права для жінки. Не було в світі часописи, якаб не розписувалася про жіночі демонстрації в Лондоні та про сутички жінок з поліцією, про увязнення Миссис Пенкгерст та про її наїзди на англійський парлямент. Не було не тільки в Англії, але в цілій Европі мабуть ні одного гумористичного журналу, який не нарисував би хоч одної карикатури Миссис Пенкгерст і її союзниць, таких як і вона англійських суфражисток. Самі жінки висмівали її. Але ні тюрма, ні переслідування влади, ні насмішки не звели її з дороги. Не даром вродилася вона в річницю здобуття Бастилі і походила з відомої з радикальних поглядів родини. Тій родинній традиції остала вона вірною, а і свої три дочки виховала рівнож на завзятих суфражисток.

Десятки літ впертої праці довели вкінці до того, що жінки добилися своїх прав. Спершу дістали вони право голосования з 30 роком життя, а перед самою смертю Миссис Пенкгерст дожила ще того, що жінки в Англії добилися рівного з мущинами права голосования. Бо в других краях вибороли вони це право давніше.

А тепер Англія, попращавши одну жінку, витає другу. Яка велика ріжниця між ними!

НЕГІДНІ КРАМАРІ

Покійниця царська владя Росії відмахувалася від Галичини, як чорт від ладану, бо там горіла ясна ватра українського національизму. Царська влада боялася перенести ту ватру в межі Росії, хоч мала для того нераз нагоду. Вона лише засипала галючими фондами української землі Австрії, щоби гнилизною, мокофільства розкласти українське національне тіло. З грошем і з хрестом сотки років вела тая пропаганду москвофільства Росія, а з другого боку Поляки всіми засобами, при допомозі австрійської влади та законів, а то більше перекупством та облудою проводили свою політику оберення українських земель в „Малопольську".

В тяжких умовах боровся український нарід за збереження свого національного огнища. Але він згодом розгорівся у велику ідею національної у-країнської самостійности, що, чим далі, тим більше захоплювала широкі маси народу. Вже на передодні війни український націоналізм під Австрією горів ясним полумям. Се додавало тепла й Україні під московським ярмом.

Та прийшли події з 1914 року, що кинули українську націю у вир світової масакри. Заки та війна скінчилась, український нарід уже підвів боротьбу за здвигнення власної держави. Український націоналізм зробив в цій боротьбі великий поступ „вперед, такий поступ, що при умовах темна розвитку довоенного потребувалоби для проробления цього шляху яких сотку років. Усеж таки він досягнув своєї остаточної мети, власної державности. Тепер вже немає сумніву навіть у найзаклятійших ворогів українства, що слідуючий всенародній національний український здвиг приведе українську націю до власної державности.

Але покицо українські землі, як і перед війною, роздерті між чужинцями, що в крові потопили свободу українського народу та порив його до здвигнення своєї державности. Тепер чужі володарі у-країнських земель поділили його землі між собою й торгують ними, уступаючи одни одному більші чи менші шматки нашої рідної землі, провадючи кріваві карби на її живому тілі. Так Чехи поділи у-країнські землі з Румунами, відступаючи їм значну частину Мармарощини, Поляки також ділилися з Румунами на Покуттю та в Гуцульщині. А найбільший і найболючійший подія наших земель був зроблений між Московщиною та Польщею в 1921 році, в Ризі. Там крім старого болючого карбу по Збручу додано ще й новий, кріваий карб через всю Волинщину.

Таким поділом українських земель найзаклятіші вороги українського народу доходять між собою до порозуміння й „мирно" співіснують, однаково ненавидячи український націоналізм, однаково гнітючи український нарід. Ріжними засобами, під ріжними претекстами всі вони роблять одну й туж страшну роботу — намагаються вбити основи дальшої боротьби українського народу за свою власну державу та за обєднання всіх земель в одне могутне тіло.

Та нас і не дивує така політика імперіялістів наших сусідів, що ведуть їх правительства, бо вони мають реальну силу й при допомозі її переводять свое брутальне завдання. Але по всьому світі розсипана російська іміграція, що розносить свій трупний запах до всіх, столицях світу, затроюючи там повітря своїм специфічним „московським духом", гнилої капусти. І ось один з таких гниючих трупчиків приютився на варшавському смітнику, де він видає газету „За Свободу". Колись та газета ніби то була прихильна й Україні. Але тепер, побачивши, що власне під Польщею на „ісконнних русских землях", якими вона числить всі українські землі, загарбані Польщею, немає „Русских", а є лише Українці, хоч і не всі свідомі своїх національних інтересів, вона почала обіцювати від імени „майбутньої Росії" відмовитися назавше від українських земель, що тепер посідає Польща.

Рекорд побив у цьому російський Жид-монархіст Д. Пасманнік. Він в одному з чисел „За Свободу" вмістив велику статтю в якій категорично заявляє: **„Не буду ховати, що Росія не зацікавлена і в збільшенню кількости її українських громадян, які заражені сепаратизмом і зрозумілою ненавистю до Росії. Немало будемо мати турбот у себе, щоб дати раду з десятками мільонів Українців, що є в Росії".** А тому радо віддамо Польщі всі ті землі, що вона тепер захопила. Ось така пропозиція „істінно-русскаво" Д. Пасманніка.

Бажаючи запобігти ласки польського золота для „бідної іміграції", та позискати ласку польского панства, Д. Пасманнік, як справжній московський крамар, торгує тим, чого у власних руках не має. Сам вигнаний навіть з царської „черти аседлості", безпритульний бурлака виявляє „царську щедрість" до польського народу „віддаючи" йому „у вечное і патомственное владеніе" те, чого не має.

Лише одна біда для ура-патріотів Росії, що Українців є і в Росії десятки мільонів й позза Росією також знайдеться який десяток мільонів. А ще більша біда, що український нарід зовсім не хоче вмирати, не збирається припинити своєї боротьби проти Росії та иних сусідів, а також вже давно перестав бути безголосим бидлом, яке могли „пани" Пасманніки гнати на торг. Годі, урвалося, минулося! Не „русскіе люді", а тим паче, не догниваюча „русская іміграція" буде розпоряджатися у-країнськими землями, а сам правний господар її — український нарід.

Крам же купувати у негідного крамаря може лише завідомий злодій, що даючи аванси під той крам, сам збирається обшахрувати крамаря. Тоді вийде таке, що злодій у злодія дубинку вкрав.

Най собі торгують скільки хочуть українськими землями, але останне слово все таки скаже сам український нарід, і слово те буде не до смаку ні крамярам, ні покупцям.

Київянин.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОРАЖЕНЧЕСТВО — ЧИ „БАСАМАН"

Коли Москалі та Поляки робили жидівські погроми на У-країні і в Галичині, то рівночасно гвалтували, що то не вони роблять, а Українці.

В такий спосіб вони хотіли показати, що Українці бандитами та не здібні мати свою державу.

Більше-менше таку тактику ведуть „пораженческія" газети тут в Америці проти „Свободи". В той час, коли полеміка в „Свободі" має останнє місце, коли „Свобода" займає ясно-означене політичне становище в протилежностям усяким „Волям" та „Руським Селянинам", та щодня говорить проти ворогів У-країни, Поляків, Москалів та Румунів, ріжні „Руські Селянини", скомпромітовані хрунівством та польонофільством, хочуть накинути польонофільство „Свободі". Тому-нісенько як Москалі, або Поляки в жидівських погромах. „Поважні" газети не соромляться підкидати другим те, що самі роблять. Мало їм того, що вони здискредитовані; вони хочуть бачити свою громаду більшою.

Коли „Свобода" тримається спокійного тону, всякі „Волі" та „Селянини" вишукують найбільше лайливих слів, видумають або підставляють небилиці, виставляють себе ідеальними Українцями, яких, мовлив, слід до музею віддати як зразки людської породи.

Ся „політика" пригадує мені штучки київських хуліганів. Колись у Київі, на Собачій тропі, якою йшли чисельні прочане на богомілля до Лаври, темні типи підкидали гаманці, і коли прочанин підіймав, тим сечай накидалися на прочанина і тут вже обвинувачували його за кишенькову крадіж. Називалося це **„взять прочанина на басаман".**

Та чи вдається таке в Америці „Селянинови" та „Волі" без доброї волі? Не вдалося „взяти прочанина на басаман", бо він, знаючи ці штучки, по гаманець навіть не згинався.

Київянин.

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЦЯ.

Скрентонський днев. Скрентон Репобликан з пятниці, 15. червня, подав був вістку про пописовий концерт („коменсмент концерт"). Скрентонської Консерваторії Музики. Концерт відбувся в Сентрел Гайскул і виступало на ньому богато студентів і студенток; на програмі було видруковано 311 імен, з того числа 32 студентів було на почесному місци.

Між иншим газета пише про виступ Українця В. Шустакевича так:

In „Au Printemps" (In Spring), by Bohm, and "Zall," by Trinkhaus, Walter Shustakewicz showed himself to be a violionist of unusual talent and ability. His tone was beautiful, and his performance of the difficult double stopping harmonics in the last piece in perfect tune calls for special commendation.

Зі сього видно, що український талан до музики добивається признання для себе й по американських школах. Як другі подадуть про виступ у-країнських дітий, то певно назбирається гарна китиця признань.

• Скрентонський Українець.

ПОШУКУЮ 92 УКРАЇНЦІВ З $100.

ЦЕ ВЗНЕСЛА ЦІЛЬ: ПОБУДУВАТИ У ЛЬВОВІ УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ ІНВАЛІДІВ — ЯК ДАР АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

ТАКА ГАРНА ЦІЛЬ НЕ МОЖЕ НЕ ПРОГОВОРИТИ ДО СЕРЦЯ УКРАЇНЦЯ.

ТОМУ ЯК УКРАЇНСЬКИЙ СВЯЩЕНИК І ГРОМАДЯНИН ПОСИЛАЮ $100 ДО ОБЄДНАННЯ, ЯКЕ ЗБИРАЄ НА ТУ ЦІЛЬ І ЖДУ НА ДАЛЬШИХ 92 УКРАЇНЦІВ.

о. ЙОСИФ ЧАПЛИНСЬКИЙ, НЮАРК, Н. ДЖ.

CHILDREN OF THE MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE YOU IN THE JUVENILE DEPARTMENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(138)

„Ми гадали, що ця скромна вимога не стріне жадних перепон, тим більше, що підрахування реальних сил наших організацій давало нам повне право вимагати не меньше ¾ всього армейського представництва. Тому, що бюро фронтових організацій категорично відмовило задовольнити наші вимоги, ми звертаємося до президії Демократичної Наради з проханням дати по одному місці згаданим організаціям.

„У випадку відмови ми повинні будемо ухилитися від участи у виборах, апелюваути до загальних зборів і до пославших нас організацій".

На цю заяву жадної відповіді президія не дала, а коли до неї звернувся за відповіддю член Ради Всеукраїнських Військових Депутатів П. Куцак, то його в самий брутальний, нечемний спосіб випроваднили ні з чим, гнівно зазначивши при тім, що своїми „дрібницями" національности перешкаджають великій державній праці.

Правду кажучи, великого лиха в тому, що на одне місце України в передпарлямент мавиб більше чи меньше, не було, бо все одно, вони туди своїх представників зовсім не посилали.

Увесь час Наради я намагався як найдокладніше скласти собі враження про російську демократію, щоби нарешті зрозуміти її. З цією метою я бував майже на всіх зборах партій, груп, обєднань, то що й пильно вслухався в промови там, вдивлявся в настрої і т. д.

На жаль, мушу констатувати, що дуже тяжке враження я виніс від цих спостережень. Здавалося мені, що скрізь я бачив людей далеких від реального життя. Я бачив людей, може з прекрасними теоретичним знанням, з великою теоретичною підготовкою й практичним стажем революціонерів, але не скажу, щоб там були практичні політичні діячі, щоб між ними можна було знайти більш-меншу кількість людей, яких називають „державними мужами".

Чув я красиві теоретичні промови Чернова, чув я гістеричні промови Спіридонової, чув промови Дана, Гоца, Камкова, Мартова та иних, „ім же числа несть". Всі вони здавалися далекими від сучасности. Всі вони буяли в общарі теоретичних міркувань, будували і висновків. І з великим сумом я думав, хоч і сам був не чужий для тої категорії теперішніх „перестроїтелей гасударства на новых началах", що сказаної промови його партійна робота, робота в підпіллю, стрілянина в того чи иншого представника пануючого режиму, з запалом складені прокламації й жвава, уміла праця в конспіративній друкарні, не дають ні підготовки, ні знання, потрібних для практичної державної роботи.

Здавалося, що ніхто не може розібратися в сучасних реальних взаємовідносинах сил, що ніхто не може так оцінити політичні й психологічні настрої розбурханого революцією моря народніх мас, як большевики. Моє було враження, що вони були одинокі реальні тоді політики, що дивилися на обставини так, як вони е, а не всі факти через призму своїх вузько партійних настроїв і жадань. Правда, ясно було ще й те, що вони одні лише знали, чого хочуть. А хотіли вони за всяку ціну захопити маси у свої руки, не спиняючися перед жадним засобом демагогії, потураючи самим низьким інстинктам натовпу.

Також у „великих виступах" на пленумі самої Наради я бачив в багатьох ораторів теж саме, що, так би мовити, за кулісами було, але тут уже з великими додатками фальшу й нещирости. Одиноким оратором, що ввесь час робив враження абсолютної щирости і кришталної чесности, не зважаючи на його часті „розяснення" та „редагування", був Церетелі. З черги инших визначався також своєю демагогією, цинічним перебріхуванням фактів і навіть тільки, що сказаної промови його противником, Троцький. Він в певних випадках був сміло отвертим, коли заявляв на увагу инших ораторів, що кликали не спіратися „на чернь", заявляв: „Ми знаєм, что ми от черні можем погібнуть, но ми нуть, но ми всьо таки виведьом всьо таки виведьом ейо на улицу, когда нам его нужно будет".

Ці наведені слова Троцького звучали як насмішка над гістеричними викриками Керенського (замість діпання): „У правительства ещо достаточно сіл, чтоби заставіть себе ства ещо достаточно сіл, чтоби заставіть себе повіявіватьповинуваться!.."

* * *

Вертався я до Кийва з важким настроєм. Сумні думи панували, українській демократії, не для мене цілком ясно стало, що з російською демократією нам Українській демократії не по шляху. Не можемо ми йти ні з ними, ні з другими, а перед нами лежить свій власний, безкомпромісовий з північною шлях.

Ці свої враження та міркування я висловив у „Вістнику Українського Військового Генерального Комітету" з 30-го вересня 1917 року, в статті під наголовком: „Демократична Нарада та українські домагання" (підписана ця стаття псевдонімом).

Тому, що ця стаття є ніби резюме до написаного про Нараду вище, гадаю не зайвим навести тут її дослівно:

„Їдучи до Петрограду на Демократичну Нараду, ми, У-країнці, вірили в те, що російська демократія, зустрівшись з нами в середине, зрозуміє наші домагання, подасть нам руку й далі ми підемо єдиним революційним міцним фронтом, але не так сталось, як гадалось".

„З перших же засідань стало ясно, що в самої російської демократичної немає єдности, що дуже яскраво зазначилося підчас виступів окремих фракцій з деклараціями, при голосованню резолюцій, а особливо при призначенню кількости місць у передпарляметі ріжним групам.

„З великим задоволенням пригадуєш наші українські зїзди. В якому підвищеному настрою всі вони проходили! Панувала завжди на них єдність демократичної щирої думки й любові до пригніченого люду та України. Зовсім не так зустрівали у Петрограді промовців від робочих, салдатів, фльоти, котрі були прислані на Нараду не організаціями, а безпосередно масами. Замість того, щоб вислухати спокійно цих промовців, їх зустрівали страшенним гвалтом, свистом і викриками: „вон, далой, не імеєте права гаваріть" і т. д. Яке страшенно деспотичне відношення „демократії" до демократичних заяв найдемократичніших представників.

„Сумне враження також робили гучні випади під час виступів декотрих осіб, хоч з дійсно правдивими, щирими промовами, але не відповідючими настроєви якоінебудь частини членів Наради. Особливо вороже й образливо ставилася значна більшість авдиторії до виступів українських делегатів. Почувався мілітарний централістичний настрій серед членів Наради. Великоруська демократія, виключаючи большевиків, трімала себе по старому звичаю, як великодержавна й знову треба підкреслити, що відношення до Українців було таке, яке може бути лише в пана до раба, підпявшого не в міру свою голову.

„Хотілося сказати, ні, більше, хотілося кричати, щоб на увесь світ залунало: „Чого ви лютуєте?! Ви, що оголосили на ввесь світ боротьбу за самовизначення народів; ви, що визнали права горожанина й чоловіка; ви, що йшли під прапором з гаслом рівности, братерства й свободи, виявляєте такий страшний дух „самодержавія" великоруської національности. Чому ви не даєте для всього світу прикладу розкріпощення націй, зєднаних з вами тяжкою рукою самодержавія? Хиба ви не розуміете, яке велике значіння має та надія на російську революцію, яку ви чули від мусульманів закордонних? Хиба ви не розумієте того, що коли на вас покладають надії пригноблені народи всього світу, то ще більше мають права тепер на вільний розвиток ті наради, що безпосередньо перенесли тяжкий гнет абсолютизму й своєю кровю купили волю й право вам оголосити боротьбу за самовизначення всіх народів?"

„Але кому це було казати, до кого апелювати? До тих, які в боротьбі за свої інтереси ослінені; до тих, хто своїх же мучеників ідеї побиває каменнями?

„Сумне враження робило відношення російської демократії до наших національних питань. Але не сумувати треба! Треба взятися з новою силою, з новою енергією за боротьбу й здобуття права своєму народові та в здобуттю волі України.

„Як виступ Корнілова звився погрозою для всієї революційної демократії й високо підніс її революційний порив, так і відношення до Українців російської демократії повинно звявитися тим елементом, котрий примусить тіснише зєднати наші національні ряди й більш рішучими, твердими кроками йти вперед, до здобуття своїх прав!

„Час настав знову рішуче змінити свою тактику. Треба не забувати того, що революція не скінчилася, революція відбувається й до осягнення своєї мети ми повинні далі йти більше широкими і рішучими кроком революційної творчости".

Так оцінював висліди демократичної наради я. Так їх оцінювали инші українські делегати. Так оцінювала їх значна більшість свідомого українського загалу.

Україна почала інтензивно підготовлюватись до рішучого, важкого, але не останнього кроку.

Кінець третьої частини.

Баден, 27 листопада 1922 р.

(Дальше буде)

СПРАВЛЕННЄ ПОХИБКИ.

У вчорашнім числі „Свободи" в 3-ій шпальті сього фейлетону, стрічка 18-та і 19-та згори, надруковано помилково: „в 26 своїх місць дали Всеросійській Раді Військових Депутатів", а має бути: „Української Ради" і т. д.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВАЖНИЙ ДОДАТОК ДО ІМІГРАЦИЙНОГО ЗАКОНА.

Дня 29-го мая с. р. президент Кулидж підписав новий додаток до іміграційного закона, ухвалений в часі останньої сесії конгресу. Сей додаток став отже законом. Є він великої ваги для наших людей в Злучених Державах, бо дозволяє на свобідний вступ до Злучених Держав таким категоріям наших кревних з Европи, котрі доси вступу не мали, або для котрих вступ був дуже обмежений та утруднений.

А саме від 1-го липня с. р. можуть прибути до Злучених Держав як імігранти „позаквотою" себто як такі, що мають вступ кожної хвилі, слідуючі:

а) нежонаті чи неодружені діти ситизенів (горожан) до скінченого 21-го року життя (доси дозволено було лише дітям до 18-го року життя).

б) чоловіки (мужі) жінок горожанок, що подружилися з ними ще до 1-го червня 1928. (Доси вони сего права не мали).

в) Американки жінки, що вийшовши заміж за чужинця, втратили були своє американське горожанство, коли не є вже замужні в хвилі просьби о допущення до Злучених Держав. (Доси вони числились за горожанок сего краю, де належав їх бувший чоловік).

Чимало з наших людей не могло спровадити своїх дітей, коли сі діти мали вже понад 18 літ. Тепер можуть вони спровадити всі вільні діти до скінченого 21-го року життя. Хто такі діти має, повинен сейчас пробити заходи, щоби їх спровадити, бо як їм мине 21 літ, то буде запізно.

А знов ті жінки, що не є горожанами, а чоловіків мають в Европі, нехай сейчас беруть горожанство. За два роки дістануть право спровадити своїх чоловіків. На тім одначе лекші нового закону не кінчаться. Є ще полекші для упривілейованих імігрантів у квоті. А саме: Доси 50% (половина) цілої квоти імігрантів була застережена для „упривілійованих" осіб, до котрих числились: отець і мати ситизена та рільники, їх жінки і їх діти до 16-го року життя. Новий додаток до закону дає сей привілей ще таким особам:

а) чоловікам (мужам) горожанок (ситизенок), що подружились перед 1. червня 1928.

б) дітям рільників до 21-го року життя.

Друга часть квоти (себто та, що лишається з квоти поза тими двома категоріями осіб) призначена тепер буде в першім ряді для:

а) жінок чужинців, що живуть легально в Злучених Державах на постійне і

б) дітий таких чужинців до 21-го року життя.

Це значить, що чимало наших людей, що не є горожанами, може спровадити тепер свої жінки і діти, очевидно, коли поспішаться і як Жиди та Поляки не кинуться скорше та не вичерпають усеї квоти на кілька літ згори. Поспіх отже вказаний.

Василь Загаевич,
Ню Йорк, Н. И.

Маєте молодця, котрий не хоче пити молоко?

....він буде любив його в сей спосіб

ТАК, діти не слухають знова. Вони відпихають скляпку молока від себе — апрост відказуються його пити. Щож ви можете зробити з такою дитиною?

Дуже легка справа, Мамо. Давайте їм молоко в иншій формі, а вони радо будуть його брати. Посмаруйте їм хліб з Lion Brand Condensed Milk. Розуміється, не говоріть їм, що се молоко. Називайте його „cream jam" і лишень дивіться, як вони радо будуть їсти його.

Діти з природи летять за солодкими річами, всі люблять смачну содолку сметанкову заправку в Lion Brand Condensed Milk. І от се є як раз, що кожда дитина любить — правдиву поживу, котра буде сиру і відпорність. В ній нема нічого иншого, як лишень найчистійше і з самої сметанки молоко — дуже поживне, бо з него вибрано всю воду — а в додатку мелений цукор, богатий в цінну енергію.

Для лішшого здоровля — для невинної відпорности — давайте вашій дитині Lion Brand Condensed Milk сейчас.

ДАРОВА книжочка смачних легунів, спрепарованих паню Josephine Ware, Школи Вера з Заряду Кавярняного. Також 14 спеціяльних потрав для молодіжи. Попросіть вашого гроссерина о одну книжочку.

LION BRAND CONDENSED MILK

A NESTLE'S PRODUCT

ЗАХОВАЙТЕ НАЛІПКИ!

СКРЕНТОН, ПА.

Товариство над Збруча, відділ 280 У. Н. Союза, запрошує всіх урядників в Скрентон зі всіх відділів У. Н. Союза, щоб зійшлися в суботу, дня 23. червня в годині 7-ій вечером до Укр. Горожанського Клюбу при 618 Lackawanna Ave., на спільні наради в справі устроєння ПІКНІКУ всіми відділами. Приїхи з пікніку на Сиротинець при У. Н. Союзі. Пікнік мають відбутися в суботу, дня 21. і в неділю, дня 22. липня на Flecher's фармі. 143

В. Бутинський.

ПОЗІР! — MUSKEGON, MICH.!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ПРОСВІТИ,
відділ 131 Укр. Народ. Союза,
— відбудеться —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 24. ЧЕРВНЯ 1928
В SCHNEIDT'S PARK.
Початок в годині 10-ій рано.
Весь дохід на Сиротинець-Захист при У. Н. Союзі.

На пікнік запрошається весь місцевий і дооколичний загал.
143 **Комітет.**

УВАГА! МАНВІЛ, Р. АЙ. УВАГА!

МАНВІЛЬСЬКА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА
— розпочинає —

ПІКНІКИ

В НЕДІЛЮ, 24. ЧЕРВНЯ 1928
В ЛІСІ ДАЛЬШЕ ВІД СТАРОГО ДУБА НА СХІД,
при Казанових дотах.

Їхати машинами через Компелей на нову кольонію.

Пікніки будуть відбуватися КОЖДОЇ НЕДІЛІ АЖ ДО ЗИМИ.

Будуть смачні закуски і легкі напитки; буде пригравати добірна музика. За добру забаву на свіжім воздусі і чесну обслугу ручить — **Комітет.**
143

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Підчас вакаційних місяців, а се лишень, серпень і вересень, мій офіс буде замкнений. По вакаційне отворение офісу буде проголошене в сій і других часописях. 143.9

Др. Еміль М. Кощко,
спеціяліст хряща і нервів.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Приготовлення до великого свята.

Приготовлення до ґаради, що має тут відбутись, йде повним ходом. Вже зорганізовано хор зі 160 співаків, козаки, фльота, банда, жіноча сотня і 2000 мужів, які можуть виступити хоч і нині.

В цю неділю, 24. червня, мають відбутися останні збори екзекутиви, на яких остаточно вирабиться все, що потрібно до цього походу, а особливо відносно жіночої сотні, яка є в станні формування.

В. Крайківський.

НЮ ЙОРК, Н. И.

Чому наші люде читають польські газети?

Коли рано йдеш чи їдеш до роботи, то бачиш у Українця „Свободу" в руках, а польську газету в кишені. Мимоволі питаєшся: чому то наші люди читають польську газету? Думаю, що аби це зрозуміти, треба вернутися трохи назад.

В Ню Йорку є досить богато Українців, які уявляють собою розірвані вітром хмари. Не-то, що згоди шукати годі між нюйоркськими Українцями, де там? Просто людського співжиття немає, бо ні для кого не таємниця, що не так дуже давно в Народнім Домі побили двох січовиків, а тепер якісь люди нахвалюються вживати фізичної сили супроти всіх, хто не так думає як ті люди, що називають себе і соціялістами і оборонцями України.

А піддержують такі чубарівські настрої відповідні газетки. Скажім таке: Є в Ню Йорку, як самі ті газети про се-бе кажуть, дві „впливові" часописи. Одна що дня виходить, а друга вискакує по четвергам, як Пилип з конопель. Як одна так і друга мають спільне завдання: нищити усяку можливу згоду між Українцями. Одна підтримує Москву, а друга до Поляків залицяється, а разом лаються як шевці, або биндюжники і кажуть, що то є „щира правда" в очі. Звичайно й на лайку є охочі, люблять пісенітниці, як нищить мунщайн, або розпустник порнографію. Та більшість усеж-таки не читає тих газет і волів польську газету читати. Бо возьме чоловік „Руського Селянина", куди не гляне, сама кирилиця, лайка, напади та вигадки для дітей менчого віку і звичайно усе проти „Свободи". Знов же відкрие московську газету українською мовою друковану, то тільки і чуєш, що як то гарно в Москві та на советській Україні, та які то хороші Москалі і польські комуністи, а Українці — хочби і комуністи з національним ухилом, це вже сволоч й т. і.

От чому волію чоловік заглянути до „Нового Святу" ніж до „Советської газетки" або де „Руського Селянина".

Х. Л.

НЕ ПОМОЖЕ МЕРТВОМУ КАДИЛО.

„Повідомляють, що Пілсудський мав одужати".
(З газет).

Пілсудський не тільки політик,
Він також параліти...
Як всякий диктатор —
Оратор.
При допомозі жовнірів,
Багнетів, гармат...
Він диктатор-демократ!
А вже відомо усьому миру,
Що такі диктатори
На мозок хорі.
Лежав при житті засмердівся,
А Пріме-Еспанець трохи не оженився.
Пілсудський инакше хоруе,
Цілком оригінально:
Замордованих ним брутальцю
Він голос чує.
Скрізь убийників бачить
І голого носить пістоля,
Боїться, що доля
Неждано засюрпить.
Тепери, кажуть, одужав
І в соймі явився.
Посли засмутилися дуже,
Що він ще не скрутився.
А я скажу, панове,
Поправа та тимчасова.
Ленін не так лічився,
А одинаково з мавзолею опинився
Буде і цей там смердіть.
Та на нього не треба глядіть...
Чи Юзеф, чи Стах...
Для України злий птах.

Василь Шкода.

Натиски

Скора мають бесконечно помічні від болючих натисків на ногах.

У аптиках, складах обуви і великих склепах дня.

Dr Scholl's Zino-pads

Наложіть один — он біль зникне.

РЯЖНІ РОБОТИ НА ТІЙ САМІЙ МАШИНІ.

Чого маєте припиновати вашого робітника на машиної до писання, на котрій він не може змінити одного рода роботу на другу?

Звичайний офіс, котрий уживає одну або дві машини до писання, дуже часто має рівнородну роботу на сих машинах. Робітник на машиної мусить змінити роботу з звичайної корреспонденції на писання білів, звітів, відтак можливо на відбитки адресарів, або словом спис імен, відтак знов на свої адреси та богато других річий.

На L. C. Smith машинах до писання можна робити того рода зміни від разу. Спеціально здавений механізм до него позволяє переходити з одної роботи на другу без жадних приладів до сего або страти часу. Сей спеціальний приладжений механізм коштує дуже мало і помагає видавати роботи скоро і легко. Зателефонуйте до нас по одну машину на дарову спробу на пару день — не берете жадних зообовязань на себе за се. 143

L. C. SMITH & CORONA TYPEWRITERS INC.,
92 WASHINGTON ST.,
NEWARK, N. J.
Phone: MARKET 9070 — 9107

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНЯ ДОРОГА ДО

ҐДАНСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ

Слідуючі відїзди:

ПОЛОНІЯ .... Червня 26.
ЛІТУАНІЯ .... Червня 30.
ЕСТОНІЯ .... Липня 21.

По дальші інформації голоситься до місцевих агентів, або пишіть до:

BALTIC AMERICAN LINE
26 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

ЗА ЩО?

За горами, за морями, в тридесятім царстві, сталася велика кривда невинному чоловікові.

А вийшло воно ось як.

Як в кожнім царстві, так і в цьому, був суд. В суді відбувалася кільканацять днів велика розправа проти кільканацятьох молодців, яким провінціяльний прокуратор Демостен закидував страшні злочини та домагався для них за найголовніший параграф кари смерти, а за прочі додатково ще довголітньої тюрми.

Що дня приводили з тюрми на салю молодців, що дня дрімали в своїх лавках судді присяжні, що дня столичні оборонці брали в обертаси прокуратора, який вже напевно не поїде вдруге шукати в столиці слави, що дня тремтіли серця родичів обвинувачених...

І нарешті все скінчилося. Присуд звільнював усіх — без двох. Правда, що засуджено кількох то на 5, то на 6 місяців, але признано їм слідчий арешт, в якому посиділи бідняги трохи довше. Велика радість запанувала між увільненими, їх родичами та знайомими. Поцілункам та бажанням не було кінця. Цеж не чудобудь вийти по кількамісячнім побуті за гратами на сонце, між людей, на волю, розпрацатися може й на все з доробком й посудою в кутику казні, „сиценарицаемим" кіблем.

Їх радости приглядаються з боку присяглі судді. Відчувають, що й вони причинилися в неабиякій мірі до цього радісного настрою. Воник могли послухати прокурятора, а тоді, замість сліз утіхи, пролялися би сльози розпуки й жалю. Що правда, не звільнили хлопців цілковито від вини, а цим самим і від кари. Деякі питання потвердили... Але хіба то щось шкодить, бути засудженим на шість місяців, коли відсиділося вісім? І так всі майже ідуть на волю.

В почуттю своєї великої заслуги приступає один з них, з фаху швець, до гімназиста, бувшого підсудного й питає його (а вмів по польськи):

— Czy pójdzie pan teraz dalej do szkoły?

— Таж я караний злочинець, мене до жадної гімназії не приймуть, — відповідає хлопець.

— Так? Jaka szkoda! Nikt z nas o tém nie wiedział, a to byliśmy panów całkiem zwolnili od winy.

І відійшов тяжко засмучений, бо зрозумів, що несвідомо зломив карієру молодця.

І прийде бідняга домів, вибе жінку, поїде паском по плечах челядників, стратить з гряжі сумління апетит, розпеться, в пяному стані кине комусь пляшкою в голову і попаде сам за грати й т. д...

За щож на нього така тяжка кара?

Сидів спокійно дома й робив черевики.

Сказали йому йти робити справедливість замість чобіт — пішов. Хотів, щоби вийшло все як найкраще, а тут ось як сталося. Звідкиж він мав знати, що за його „так", або „ні" можуть когось вигнати зі школи, або навіть повісити?

Коби хоч був собі врізав на кілки кавалок того телеграфічного стовпа, про якого чув на розправі, то ще... а то так за дурно на щось карав. За що?

Шило.

АРЕШТИ.

Львівська поліція арештувала повернувшого з Праги після укінчення медичних студій д-ра Т. Воробця. У нього зроблено домашню ревізію. По придержанню д-ра Воробця в арешті через одну добу, його, як довідуємося, випущено на волю. Пощо зроблено лікареві такі кварантину — не знати.

ПОЗІР! — УКРАЇНЦІ В ШІКАҐО, ІЛЛ!

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ 70-ох УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ, ОРҐАНІЗАЦІЙ І ГРОМАД
(не включаючи комуністичних і монархістичних-гетьманських)
— відбудеться —

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ

Протестаційне Віче

В ЦІЛИ ЗАПРОТЕСТОВАННЯ ПРОТИ ЛЯЦЬКОГО СУДУ, виданого проти укр. студентів Вербицького і Атаманчука

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE), 1928
в годині 3-ій пополудни

В ҐАЛІ ПУБЛИЧНОЇ ШКОЛИ, CHOPIN SCHOOL, CAMPBELL & RICE ST. (Оден блок на північ від Chicago—Western Ave.)

УКРАЇНЦІ! Кому мила честь Рідного Народа, хто дорожить всім, що рідне українське, хто гидиться лицьким імперіялістичним терором на нашіх землях, кому мила воля і власне право наших братів на рідній землі, хто хоче своїм голосом протесту помочи умираючим в ляцькій тюрмі героям українським студентам Вербицькому і Атаманчукови — НЕХАЙ СПІШИТЬ НА ВІЧЕ! Стильно грудь при груди і в один голос як Американські горожани в імя гуманности кричіти перед світом, що нашим братам лях чинить кривди і відбирає їм право до життя. 142-3

ЗА ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ:
Степан Мусійчук, предс.; Никола Читвінський, заст. предс.; П. Жовнірчак, касієр; Никола Древницький, секр. рек.; Дмитро Когут, секр. фін.; Л. Андрух, О. Буряк і М. Гарас, контрольори.

ВЖЕ

Є НОВІ ДАВНО ОЧІКУВАНІ РЕКОРДИ КОТРІ ВІДСПІВАВ СЛАВНИЙ ХОР З ДЖЕРЗИ СИТІ

ВЖЕ

ПІД ПРОВОДОМ ЗНАНОГО ДІРІҐЕНТА А. ГЕЛИ.

37 У ВЕЧІРНИЙ ДЗВІН. — НА ЗДОРОВЛЯ.— Хор ім. Лисенка.
38 У Реве та стогне. — Закувала та сива зазуля. — Хор Ліра.
39 У Відьма. — Жуковський і Красновська.
40 У ПОПРАВИНИ В АМЕРИЦІ, 2 часть. — П. Гуменюка.
81 І МІЖНАРОДНИЙ ЕКСПРЕС. — Феська. — Полька.
80 І Американська стежа — Дорогою Вальц.
45 Р Коли польськи забагнеться. Новий козачок.
68 П На зеленій траві, рекорд до танцю.
69 П Рідні пісні. Вальц і коломийка.
83 С Шарішський Чардаш. До танцю.

Всі повисші це вибрані рекорди. Хто бере 10 рекордів нараз, той нехай питає за альбомом до рекордів, ми даємо даром.

Зараз пишіть по нові рекорди, бо таких чудових рекордів ще не було. За всіми рекордами завсіди пишіть до Січового Базару, одинокого Українського продавця рекордів в Ню Йорку. Адресуйте так:

SURMA BOOK & MUSIC CO.,
103 Ave. A New York, N. Y.
(межи 6-тою а 7-мою улицею).

Columbia

Отворено кождого дня і в неділі до 10. години вечером.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБЙТИСЬ.

Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або иншіх річий, то звертіться до нас з замовленем.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕІНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

Американський прапор			
2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00
Український прапор з гербом на обі сторони:			
2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кождо Товариство, чи Братство потребує все до публичних виступів, як парадів, пікніків і прогульок, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках.—Просимо широ всіх Українців удержавців до нас з повним довіреем, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми удільимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш каталог з рядками і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

До Америки

СПРОВАДЖУЄМО сейчас жінок, мужа і дітий навіть до тих, що НЕ МАЮТЬ ҐОРОЖАНСЬКИХ ПАПЕРІВ.

ДОЛЯРИ посилаємо по зниженій цінї ПОСПІШНО і ТЕЛЕҐРАФІЧНО і випаймємо на посилній почті в краю.

АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЇВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, паспорти та перміти.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та рівні БІЗНЕСИ по дуже приступних цінах.

ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну услугу. 137—

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Ейвю А), NEW YORK, N. Y.

НАЙНОВІЙШІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука. Ціна ..... 40 п.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (Читанка для II. кляси). М. Матвійчука. Ціна ..... 45 п.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ, о. д-ра Я. Левицького, Часть І старий завіт; часть II новий завіт ..... 85 п.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича ..... 50 п.
ТРЕТА КНИЖЕЧКА, М. Матвійчука ..... 60 п.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК, у двох частях, Др. Ф. Колесси 75 п.

Повисші книжки будемо висилати тільки за одержанем належитости, а в огляду на їх низьку ціну нїякого опусту давати не можемо. — Замовлена слати на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

НЬЮ ЙОРК! БОРОТЬБА! НЬЮ ЙОРК!

Іван Зелізняк

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СИЛАЧ

— проти —

ДЖОН ФРИБЕРГ

європейський чемпіон 235 фунтів.

ВЛАДЕК ЗБИШКО

— проти —

ГЕНРИ ДЕГЛИН

чемпіон Франції

СТАНИСЛАВ ЗБИШКО

— проти —

ФОГЕЛЬ

ТОНІ РОККО

— проти —

ЛУРИХА

В СУБОТУ, ДНЯ 23-ГО ЧЕРВНЯ 1928 РОКУ

В ГАЛІ PIONER CLUB

135 ість 24. улиця, межи Лексінгтон і 3-ю Евню, Ню Йорк, Н. Й.

Тікети по $1.00, $2.00 і $3.00.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕР.

ЖАН ПФЕФЕР, менаджер.

ЗІ СПОРТУ Й ГИГІЄНИ.

ІВАН ЗЕЛІЗНЯК ПОБІДИВ СТАНИСЛАВА ЦИГАНЕВИЧА „ЗБИШКА".

Минувшої суботи відбулась боротьба між Іваном Зелізняком а Станиславом Збишком методою „кеч ес кен кеч". З причини, що боротьба між згаданими була нерішена з 9. червня, в суботу, 26-го червня, в 56 минутах закінчилась побідою над польським шампіоном Збишком.

Два рази Зелізняк знаходився в крутому положенню, але завдяки своїй незвиданій техніці умів хитко противникови вихопитись з прикрих позицій.

Зелізняк мав два рази противника в позиції „стреч кеч" але удалось йому вивинутись, однак за третим разом не видержав „операції" Зелізняка і оголосив, що піддається. На побідника, який тішиться широкою симпатією серед любителів сего спорту, зі всіх сторін посипались цвіти, ринг капрілюхи, пупним оплескам і окрикам не було кінця. Знавці того спорту пророкують Зелізнякови світлі успіхи в будучности.

Як тільки Зелізняк відніс побіду над Станиславом, член Спортової Атлетичної Комісії оголосив, що молодший Владек Збишко викликає Зелізняка до боротьби й складає тисячу долярів заруки, що положить Зелізняка два рази в протягу години.

Присутний.

В ЯКУ ПОРУ ПОВИННІ МИ ІСТИ?

Питання, як і коли слід їсти, є дуже важне для вдержання здоровля, належного відживлювання організму, а також для вдержання краси. Не лише якість і скількість страв, але і час, коли їх імо, відграє таємо до праці, то це дуже важну роль. Одно правило шкодить здоровлю. По обіді слід відпочати і позволити спокійно функціонувати органам травлення. Обильний обід робить непотрібною обильну вечерю з точки гігієнічного погляду. Сенто, що вистарчить раз на день їсти обильніше, а зрештою їсти в менших скількостях. Отже підвечірок є зайвий, бо не позволяє добре фізіольогічно відпочати по праці а перетравлювання обіду. Вечеря також не повинна занадто перетяжувати жолудка. Що вечерю слід їсти кілька годин перед спанням, то вже загально знане.

Вкінці слід зазначити, що всі повищі вказівки відносяться до здорових людей. Люде нервові або такі, що нездужають на забурення в органах травлення, мусять придержуватися спеціяльної дієти, а також в спеціяльну годину.

ЛЮДСТВО У ЧИСЛАХ.

Якийсь англійський вчений обрахував, що до нинішнього дня на землі жило 46,627,843,975,845 людей. Цікава цифра. Показується, що Римська держава в добі свого найбільшого розцвіту мала лише 25 мілюнів людей, із яких на Єгипет припадало 7 мілюнів. Населення той найстаршої культурної країни вже на протязі богато століть стоїть на одній і тійсамій висоті. Інакше є справа в европейських культурних державах, де населення щойно за останніх 450 літ зросло богато разів. Загальне число земського гльоба нестримно зростає. Правда, населення Китаю збільшилося за сто літ лише на одну шесту часть, але Европа по обрахунках того вченого повинна мати по 1980-ому році 940 мілюнів населення, а в 2170-ім році 3,200,000.000. Коли в 1800-ім році населення нашої землі складалося з 775 мілюнів людей, то в 1900-ім році ця скількість подвоїлася, а в 1927-ім році цифра населення є: 1864 мілюнів. Цікаве, що **найбільший приріст населення дають Малайні.** За сто літ число їх збільшилось із 11 мілюнів до 67 мілюнів. **За ними йдуть европейці і білі населення Америки,** яке за той час зросло із 185 мілюнів до 685 мілюнів. **Арійці є нині найчисленнішою расою** (685 мілюнів). За ними йдуть східно-азійські племена (576 мілюнів), Індійці (317 мілюнів), Мурини (167 мілюнів), східні народи (100 мілюнів) і Малайці (67 мілюнів). Найчисленішою арійською віткою є англьо-саси (133 мілюнів).

БАЦИЛ ЖИВУТЬ ПО 26 ЛІТ?

Досі думали, що бацилі можуть жити в деяких спеціяльних умовинах у лябораторіях один рік. Віліем Сімпсон, директор лондонського інституту для гігієни і тропікальних недуг, стверджує, що бацилі можуть жити щонайменше 26 літ. Тому 26 літ вложив він до скляної рурки бацилі заразної недуги. Рурку заляковано при свідках і виписано на ній дату. Тепер рурку отворено при свідках і бацияями, що були в ній, заражено кріликів і вони занедужали на цю недугу.

ЧУДАСІЯ

ЧИ ЧУЛИ ВИ, ДОБРІ ЛЮДЕ, ПРО ТАКУ ЧУДАСІЮ, ЩОБ МУЖИК КОМАРАМИ ОРАВ, ЩОБ ПОПОВА КОБИЛА ПОРОСЯТЬ НАПЛОДИЛА, ЩОБ ПОРОСЯТА ЛІТАЛИ ТА НА ДУБІ СІДАЛИ? А ТО ФАКТ!

Послухайте рекорди 6854, котру відспівали Давиденко і Барчанівна, то самі переконаєтесь.

І. Давиденко.

Віра Барчанівна.

НОВІ РЕКОРДИ ОКЕЙ КОМПАНІЇ

ВІДСПІВАНІ І. ДАВИДЕНКОМ І В. БАРЧАНІВНОЮ. Всі рекорди по 75 ц.

15562 КОЗАК ВІДЇЗДЖАЄ З АМЕРИКИ ДО КРАЮ.
15558 ГАЛИЧАНКА. ОЙ ПІДУ.

Рекорда, котра повинна бути в хаті кождого:

15555 СМІЛО, БРАТИ, ОЙ ЗА ГОРИ ЧОРНА ХМАРА.
Відспівав Хор ім. Леонтовича під проводом М. Гайворонського.

Також слідуючі рекорди Вас потішать, забавлять та розвеселять:

І. СТЕЦЕНКО І І. ДАВИДЕНКО, дует.

15556 (Шкільне кохання
(Дуб на дуба похилився
15554 (В краю та в Америці. І. Давиденко, тенор.
(Любов. І. Давиденко, тенор.
15552 (Тай брав мужик. Ас. П. Рогальський, баритон.
(Який чорт мені кадав. А. П. Рогальський, баритон.
15546 (Кохання. Дует: Д. Стеценко і І. Давиденко.
(Дві жінки. Гумористична пісня, І. Давиденко, тенор.
15542 (Гей, видно село. Михайло Зазуляк, баритон.
(О, Україно. Михайло Зазуляк, баритон.
15541 (Колись мені, Господи. Марія Машир.
(Карі очи. Марія Машир.
15539 (Дует „Коли розлучаються двоє". Гліб Шандроовський і С. Тушнів.
(Дует: „Де ти бродиш". Гліб Шандроовський і С. Тушнів.
15537 (Ой, не спиться, не лежиться. Михайло Зазуляк.
(Ой, гиля гиля гуси. Михайло Зазуляк.
15533 (Тропак (Українська танкова пісня). Михайло Зазуляк.
(Червона Калина. (Маршева пісня Укр. Січ. Стрільців). М. Зазуляк.
15532 (Зелена рута, жовтий цвіт. Михайло Зазуляк.
(Пропала надія. Михайло Зазуляк.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КВАРТЕТ.
Давиденко, Павловський, Ординський і Щиг.

15559 (Чумаки (муз. Од. Кощиця). Присвячується проф. Олекс.. Кощицю.
(Защумів лящиноньки (муз. Од. Кощиця). Присв. проф. Ол. Кощицю.
15549 (Бачить Бог, бачить Творець (Колядка).
(Сама Зозуленька (муз. Лисенка).
15548 (Комар. Гумористична пісня (Аранж. П. Углицького).
(Закувала та сива зозуля (Аранж. П. Углицького).
15547 (За Тебе, Україно (Муз. Людкевича-П. Углицького).
(Гей ну, хлопці, до зброї. Козацька пісня. (Аранж. П. Углицького).
15545 (Прокотей (Муз. К. Стеценка).
(Чумак (Муз. П. Углицького).
15543 (Ой лопнув обруч.
(Чуєш, брате мій.

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ЗАМУЛЕНКА:

15561 (Коло млину. Коломийка.
(В пекли. Полька.
15560 (На вулиці дудка грає, Коломийка
(Рідні пісні. Вальс.
15557 (Ой, я козак. Коломийка
(Швидче-швидче. Полька.
15553 (Дівчино моя любо. Коломийка
(Гопак. Український танок.

СУРОВЯК І ЙОГО СЕЛЯНСЬКА ОРХЕСТРА.

15563 (Коломийка.
(На Гончарівці. Українська Полька.
15551 (Оксана. Коломийка. Орхестра „Вільна Україна".
(На риночку. Полька. Орхестра „Вільна Україна".
15550 (Чорні очи. Коломийка. Орхестра „Вільна Україна".
(В чарах кохання. Вільс. Орхестра „Вільна Україна".
15540 (Гандзя. Полька. Струнна Орхестра „Вільна Україна".
(Український танець. Струнна Орхестра.

КВАРТЕТ ПАВЛА ГУМЕНЮКА

15535 (Ой я собі козак легкий. Козак.
(А я тое дівча люблю. Коломийка Гуцулка.
15534 (Ой кохав ти не таївся. Козак.
(Як зачую коломийку. Коломийка.

ГАРМОНІЯ.

15544 (Українська коломийка. Л. Субота.
(На зеленій траві. Полька Л. Субота.

ВИСИЛАЄМО РЕКОРДИ ДО ГАЛИЧИНИ. САМІ ОПЛАЧУЄМО ПЕРЕСИЛКУ, ціна на половину. Хто має богато старих рекордів, а хотівби ВИМІНЯТИ, най пише до нас по інформації.

Маємо голки до рекордів, що грають два рази голоснійше. Ціна 15 цнт.

Отворено в нас кождого дня і в НЕДІЛЮ до 10. вечером. Хто приїздить до Ню Йорку, просимо вступити до нас. В нас все повно людей в сторі, краяни найдеться. 107—

За всіми рекордами, ролькамі і голками писати:

SURMA BOOK & MUSIC STORE

103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

(Між 6-тою і 7-мою вулицею).

Отворено від 9-тої рано до 10-тої вечером.

БАНКИТИР УМЕР

Комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб. — Ціна 85 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свобода"

„SVOBODA", 83 Grand St. JERSEY CITY, N. J.

МУЖЕСЬКИЙ РАЙ.

Жіночий острів у Полінезії. — Управительство становище мущин. — Завійський король.

В Куковій Групі островів, що є під англійською владою, лежить тек острівець, на якій не простягається британська влада. С це т. зв. „Жіночий острів". Населення острівця складається з 24 мущин, а де-де 25 і 146 жінок, що славляться незвичайною красою, високою, прямою поставою, дрібнюнькі, якнайчистіші зуби, ніжне наче шовкове волосся сягає аж по кістки.

Кораблі, що приналюють до цього острова двічи на рік, щоби вимінятя товар, задержуються доволі далеко від берегів. Це тому, бо вже нераз бувало таке, що миролюбні „целібатники", які творять значну часть населення острова, як дістався на палубу корабля, хапали там мущин, котрі їм найбільше сподобалися й безпардонно забирали їх із собою. Ніодин із тих мущин не побачив уже своєї батьківщини. Чисельна перевага жінок приневоює мущин не лише до многоженства, але е теж причиною частих спорів. Коли щорічно дозрів якесь число молодих дівчат, зачинається т. зв. „приділ". Той „приділ" переводить „король", який називається тепер Михайло і е володарем острова. Старші жінки почуваються вражениии кріякуренцією молодих суперниць і тут часто доходить до бурливих бійок і заїлих суперечок між жінками. В бійках тих пагності і каміння грає важну ролю. Ці, які одержали рани, що опоганюють їх красу, відпадають потім у конкуренції й оставляють своє місце по чоловіковій боці побідним суперницям.

Гарним життям втішаються там мущини. Добре відживлювані, живуть ідиличним життям. Жінки, щасливі, що можуть служити своїм чоловікам, робять за них усяку роботу. Обходяться зі своїми чоловіками якнайласкавіше та виконують усяке їх бажання. Бо навіть при їді мущина не мусить памагатися. Сяде собі вигідно в кругі своїх жінок, із яких кождая старається перегнати товаришку, щоби спільному милому дати до уст найлпший кусок.

Цікаво відбуваються там також народини. Як лише прийде „тяжка година" для жінки, чоловік лягає собі коло неї та кричить голосно. Його крик розлягається широко і далеко, так що кождий недосвідчений мір би подумати, що пологові болі терпить сам чоловік. „Король" Михайло, пан і баша того „жіночого острова", дуже зависний на кождий мужеський приріст, який загрожує привілеєному становищу мужеської меншости на острові. Дуже гостро виступав „король" Михайло проти коротких гостин туристів, які часом приїздили на його острів. Видно боявся, що його тілесна краса не встоялася би перед красою чужинців. Одному гльобтротерові сказав він: „Ти останній чужинець, що дістався на мій острів. Коли ще хто відважиться на таке, схоплю його власними руками, привяжу йому тяжкий камінь до шиї та вину його в море!".

ЯК ДОВГО ЛЮДЕ ЗНАЮТЬ УЖЕ АЛКОГОЛЬ.

Один французький хемік подав статистичні дані, які виказують, що Жиди, щоправда, управляли цукрову трощу, але не знали, що з неї можна робити цукор. Зате Греки і Римляне знали цукор уже в початках християнської доби. Ні виробляли цукор промислово, цього не знали Китайський рукопис з 1836 року доказує, що цукровий промисл сягає щонайменше до шістнатого століття.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ господині дому, дівчини або вдови від 25 до 40 літ життя, а є якнайліпш 38 літ, доброго і спокійного характеру, яка стале занятя і малий жаток. Інтересуючі зволять голосити від 5—7 веч. 142-5

FRANK SZWETZ,
2158 W. 5th St., Cleveland, O.

НА ПРОДАЖ ДВО-ФАМІЛІЙНИЙ ДІМ; в 7 ізбах, всі удогіднення, в добрій дільниці міста в Джерзи Сіті, голосити від 9—142-5

250 CLINTON AVENUE,
JERSEY CITY, N. J.

КУПУЙТЕ ДОМИ

Найскорша дорога доробитися маєтку є мати свій дім. Тож не відкладайте, а голосіться до: 136-47

JOHN GINDA
390 Grant Ave., Carteret, N. J.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 125 акрів, 20 корів, 2 коні, зварядя, 10 беврів, добрі будинки, вода в домі і барни, 25 курей. 18 акрів збіжа, 6 миль від Lowville, 1 миля до стації молока, часть ліді до школи. Ціна $8,000, готівкою $3,500, решта на спляти, за готівку продається дешевше. Голосіться до:

WM. TOLOPKA,
Route 4, Lowville, N. Y. 135-

„МАЮ НА ПРОДАЖ 20 морґів поля, земля перше клясі, на Подляю, громада Козова (містечко), пов. Бережани, все поле в одній парцелі, 3 кілометри від містечка, а 2 від стації Козова, в 1923 році побудована хата, стодола, стайня і студня, взагалі всі будинки господарські. З огляду політичних причин не думаю вертати до краю і сподіваю на умірковані ціни або заміняю за дім в Америці. По бажані інформації голоситись до: WASYL SHANAYDA, 3634 Martin Ave., Detroit, Mich. 141-4

НА ПРОДАЖ УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЛЯ

при головній уліці та в центрі укр. дільниці. В місті роботи дають добре і нема безробіття. В торговли містяться кінтарня, цукорня, Ісесгеам Parlor, і діточі забавки. 143-4

По близші інформації пишіть:

UKRAINIAN BOOK STORE,
6609 Michigan Ave., Detroit, Mich.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2306 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається переглядайнєй абстракти, виготовляє контракти купна і продажі, перепроваджує спадкові справи, полагоджує старофрелі, дістає назад гроші згорівші. 137-

ВІДВАРИТЕСЯ ДО

DR. ZINS СПЕЦІЯЛІСТИ

Помагаю скоро й певними і шкідливих недугах, хронічні кровотечі, запалення, розширення, шкіри, ревматизм, болудолі, внутрішні болісті та групи. Без різниці, як довго хорувте, я можу помочи вам. Оплати умірковані. Огляднй пацієнта переводжу особисто.

Порадні і оглядини дурно.

DR. ZINS

Спеціяліста. Основ 28 літ.

110 EAST 16th ST. N. Y.

межи 4th Ave. & Irvington Pl.

Денно 9—8 веч. Неділі 9—1 полудня

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число

67 EAST 7th STREET,

NEW YORK CITY

TEL. ORCHARD 6072.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанем косить пару днів. Ціна коси $3.00. Перететь до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусси 25 ц. Серп з зубами $1.00.

Замовлення враз з грішми посия дне на адресу: 114—

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА,
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В ЦІЛОМУ ОКОЛИЦІ НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ.

122-2 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

В МІСТІ ДЖЕРЗІ УКРАЇНСЬКА ХАТА ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ПЕРЕДПЛАТНИКА „СВОБОДИ".